

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

DOI: 10.32782/2786-9156.107.3.13-20

УДК 343.131

Абламський С. Є., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства Навчально-наукового інституту № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, Україна)

e-mail: ablamu4@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4716-3985>

Романов М. Ю., доктор філософії в галузі права, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії превентивної діяльності та соціологічних досліджень Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України Дніпровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

e-mail: police_14@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2443-7744>

Абламська В. В., науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем правового забезпечення діяльності поліції та протидії злочинності навчально-наукового інституту № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, Україна)

e-mail: ablamskaviktoria@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2415-7235>

ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ

Формування громадянського суспільства орієнтовано на запровадження європейських цінностей, оскільки забезпечення конвенційних прав і свобод людини неможливо досягнути без узгодження чинного законодавства України з міжнародними правовими стандартами. Зважаючи на тематику статті, авторами проаналізовано сутність права на повагу до приватного життя в конституційних положеннях зарубіжних країн. Це дало змогу наголосити на тому, що забезпечення права на повагу до приватного життя належить до юридичних гарантій, що забезпечено як на рівні міжнародних документів, так і відповідними нормами національного законодавства. До права на повагу до приватного й сімейного життя в сучасних реаліях належить право на захист даних, яке описується різними авторами як сучасне похідне від права на захист приватного життя. Визначено, що на законодавчому рівні дотримання права на повагу до приватного життя під час обшуку реалізується через особливу процесуальну процедуру його проведення. Акцентовано увагу, що переосмислення процесуальних гарантій забезпечення права особи на повагу до приватного життя під час проведення обшуку має здійснюватися з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

За результатами проведеного аналізу зроблено висновок, що під час вирішення питання, чи дійсно було забезпечено право на повагу до приватного життя під час проведення обшуку, потрібно виходити з таких взаємопов'язаних умов: 1) наявність розпочатого досудового розслідування; 2) наявність загальної (фактичної) підстави для проведення обшуку, тобто достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення мети конкретної процесуальної дії; 3) наявність спеціальної (юридичної) підстави, тобто ухвали слідчого судді,

суду; 4) наявність належного суб'єкта, уповноваженого на виконання ухвали слідчого судді, суду.

Ключові слова: гарантії забезпечення, право на повагу до приватного життя, право на захист даних, практика Європейського суду з прав людини, обшук, слідчі (розшукові) дії.

Постановка проблеми. В умовах євроінтеграційних процесів, які сьогодні проходить Україна як соціальна, правова держава, важливим напрямом законотворчої діяльності є запровадження міжнародних правових стандартів, оскільки забезпечення конвенційних захисту прав та основоположних свобод людини неможливо досягнути без урахування законодавства Європейського Союзу та застосування її практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). На сьогодні національні суди мають виходити з пріоритету забезпечення кожному учаснику кримінального процесу прав, свобод і законних інтересів. У цьому контексті важливого значення набувають гарантії забезпечення права на повагу до приватного життя, зокрема й під час проведення обшуку, адже нормами ст. 32 Конституції України закріплено, що «ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України» [1]. При цьому під час виконання завдань кримінального провадження вказане право може бути обмежено, але отримана інформація не може бути використана іншим чином, аніж в інтересах досудового розслідування. Саме тому в Законі України «Про інформацію» встановлено, що «забороняється не лише збирання, а й зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її попередньої згоди, крім випадків, що визначені законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту, прав та свобод людини» [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній правовій науці окремим проблемним аспектам сутності й особливостей реалізації права на повагу до приватного життя в кримінальному процесі присвячували свої наукові пошуки такі провідні науковці, як О. Я. Баєв, В. П. Бахін, Р. І. Благута, А. Ф. Волобуєв, В. О. Гусєва, Ю. В. Гуцуляк, І. В. Гловюк, Л. Є. Калюжна, М. В. Корнієнко, В. В. Романюк, М. В. Салтевський, Т. Г. Фоміна, К. О. Чаплинський, С. С. Чернявський, А. В. Шарнін та інші. Водночас це питання постає як *terra incognita* саме в царині проведення обшуку.

Формулювання цілей. Мета статті полягає в тому, щоб визначити, по-перше, гарантії забезпечення права на повагу до приватного життя під час проведення обшуку; по-друге, умови дотримання права на повагу до приватного життя під час проведення обшуку. Означений науковий пошук здійснюватиметься на основі аналізу сутності права на повагу до приватного життя через призму національного законодавства, конституційно-правових положеннях зарубіжних країн та практики ЄСПЛ.

Виклад основного матеріалу. Право на повагу до приватного життя є однією з фундаментальних цінностей сучасного суспільства, тому вельми важливо забезпечити його надійний захист.

На сьогодні в практиці ЄСПЛ вироблено чіткі підходи до розуміння сутності та складових елементів права на приватне життя, проте на рівні КПК України, незважаючи на конституційне закріплення права на приватне (особисте) життя, підхід до його забезпечення не є досконалим. Насамперед немає чіткого визначення обсягу та складових елементів права на приватне життя, з огляду на що тривають дискусії щодо самого поняття «приватне життя». Тож для покращення поточної ситуації в Україні варто врахувати практику ЄСПЛ в частині забезпечення права на захист персональних даних, яке є важливим елементом права на повагу до приватного життя. Захист персональних даних в Україні також потребує певного вдосконалення на основі сучасної європейської практики з метою його узгодження з європейськими стандартами [3].

Забезпечення права на повагу до приватного життя належить до юридичних гарантій, які забезпечені як на рівні Основного Закону, так і відповідними нормами кримінального процесуального законодавства України. Передусім наведемо приписи ст. 31 Конституції України, у якій визначено, що «кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти злочинів чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо». Відповідно до ст. 32 Конституції України «не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини» [1].

Подальшу конкретизацію щодо забезпечення вказаного права законодавець передбачив у положеннях ст. 15 КПК України, закріпивши, що «під час кримінального провадження кожному гарантується невтручання у приватне (особисте і сімейне) життя. Ніхто не може збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію про приватне життя особи без її згоди, крім випадків, передбачених цим Кодексом. Інформація про приватне життя особи, отримана в порядку, передбаченому цим Кодексом, не може бути використана інакше як для виконання завдань кримінального провадження. Кожен, кому наданий доступ до інформації про приватне життя, зобов'язаний запобігати розголошенню такої інформації» [4].

Історично право на повагу до приватного життя було одним із фундаментальних в процесі становлення правових систем провідних держав світу. Як стверджує А. Роса, конфіденційність і захист даних (або конфіденційність інформації) конфігурувалися та характеризувалися по-різному в різних правових традиціях. У Сполучених Штатах право на недоторканність приватного життя поступово перетворилося на конституційне право завдяки різноманітним постановам Верховного суду Сполучених Штатів (SCOTUS). У Європі право на приватність (приватне життя) мало іншу еволюцію. У Німеччині право на приватність (Privatsphäre) було розроблено Федеральним конституційним судом Німеччини (BVerfG) із заявами, які мали великий вплив на європейську традицію. В Іспанії, зі свого боку, право на недоторканність приватного життя (intimidad) мало власну еволюцію завдяки іспанському Конституційному суду, хоча можна знайти явний вплив німецької традиції [5, с. 307]. Водночас сама сутність приватності (конфіденційності) є доволі суперечливою на доктринальному рівні. Незважаючи на складність охоплення природи та меж приватного життя, важливо концептуалізувати її. Нідерландські вчені розробили власну типологію, по-перше, провівши систематичний аналіз конституційного захисту приватності в дев'яти юрисдикціях: США, Канаді, Великій Британії, Нідерландах, Німеччині, Італії, Чехії, Польщі та Словенії. Цей аналіз дав змогу структурувати типи конфіденційності у двовимірній моделі, що складається з восьми основних типів конфіденційності (тілесна, інтелектуальна, просторова, конфіденційність прийняття рішень, комунікаційна, асоціаційна, конфіденційність власності та поведінкова конфіденційність), з накладанням дев'ятого типу (інформаційна конфіденційність), який перетинає, але не збігається з вісьмома основними типами [6, с. 483].

Дещо різняться підходи до розуміння сутності права на повагу до приватного життя й на рівні конституційних положень зарубіжних країн. Так, наприклад, у ст. 10 Основного закону Федеративної Республіки Німеччина визначено, що таємниця листування, поштового та телекомунікаційного зв'язку є недоторканною. Обмеження можуть бути встановлені лише на підставі закону. Якщо обмеження служить

для захисту вільного демократичного базового порядку або існування чи безпеки Федерації чи Землі, закон може передбачати, що особа, яка зазнала впливу, не повинна бути поінформована про обмеження, а звернення до суду замінюється на розгляд справи установами та допоміжними установами, призначеними законодавчими органами [7].

Згідно з нормативними приписами Конституцією Республіки Польща кожному повинна бути забезпечена свобода та конфіденційність спілкування. Будь-які обмеження можуть бути встановлені лише у випадках і в порядку, визначених законом (ст. 49). Органи державної влади повинні захищати споживачів, клієнтів, наймачів або орендарів від дій, що загрожують їх здоров'ю, приватному житті та безпеці, а також від нечесної ринкової практики. Обсяг такого захисту встановлюється законом (ст. 76) [8].

Варто усвідомити те, що в сучасних реаліях до права на повагу до приватного та сімейного життя належить право на захист даних, яке описується різними авторами як похідне від права на захист приватного життя. Захист персональних даних у контексті захисту конфіденційності було під загрозою в ході швидкого та широкого розповсюдження інформаційних технологій, автоматизованої обробки даних і ризику доступу до цих даних неавторизованих осіб у мережі. Правове регулювання непорушення права на повагу до приватного життя шляхом обробки персональних даних автоматизованими системами було одним із викликів багатьох держав, які мали дозволити використання штучного інтелекту на благо подальшого економічного та соціального розвитку, водночас забезпечуючи захист персональних даних своїх громадян [9, с. 10]. У цьому аспекті Б. Земблицький наголошує на тому, що в епоху цифрових технологій і потенційних загроз, які створюють сучасні технології, зростає складність захисту конфіденційності. Проблематичним є і підтримання балансу між правом на приватність і свободою вираження поглядів, зокрема в Інтернеті [10, с. 589].

У контексті захисту персональних даних показовим є рішення ЄСПЛ у справі «Бенедік проти Словенії», у якому Суд укотре наголосив, що закон, який є підставою втручання у приватність, має бути чітким і пропонувати достатні гарантії від зловживань посадовими особами під час процедури доступу та передачі персональних даних». Суть справи полягала в тому, що правоохоронні органи, розслідуючи справу про розповсюдження дитячої порнографії, без судового ордеру отримали від провайдера інформацію, яка ідентифікувала власника динамічної IP-адреси. Встановивши порушення, ЄСПЛ зазначив, що у відповідний час не існувало жодних правил, які б визначали умови для збереження отриманих під час розслідування даних, а також жодних гарантій від зловживань посадових осіб під час процедури доступу та передачі таких даних, а отже, законодавство було принаймні некогерентним щодо рівня захисту інтересів заявника в конфіденційності [11].

Дотримання вказаного права має важливе значення під час проведення обшуку, який є однією із тих слідчих (розшукових) дій, що суттєво обмежує права і свободи людини. У зв'язку із цим на законодавчому рівні дотримання права на повагу до приватного життя під час обшуку реалізується через особливу процесуальну процедуру його проведення.

По-перше, згідно із ч. 2 ст. 234 КПК України обшук «проводиться виключно на підставі ухвали слідчого судді місцевого загального суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування, а у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, на підставі ухвали слідчого судді Вищого антикорупційного суду». Це повністю корелюється з вимогами ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод,

у якій передбачено, що «кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення права на повагу до свого приватного і сімейного життя, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб» [12].

Так, у рішенні ЄСПЛ у справі «Ейрі проти Ірландії» Суд ухвалив, що «хоч в основному метою статті 8 Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини є захист окремої особи від довільного втручання з боку органів державної влади, ця стаття зобов'язує державу не лише утримуватися від такого втручання: до такого негативного зобов'язання додається також і позитивне, яке є необхідним для забезпечення дійсної поваги до приватного і сімейного життя». Загалом аналіз практики ЄСПЛ у цьому аспекті свідчить, що Суд завжди виходить з того, чи було втручання виправданим за пунктом 2 статті 8 Конвенції, і насамперед чи проводився обшук «згідно із законом» для мети цього пункту. Вираз «згідно із законом» по суті посиляється на національне законодавство та встановлює зобов'язання забезпечувати дотримання його матеріальних і процесуальних норм (більш детально див. рішення ЄСПЛ у справі «Пантелеєнко проти України», «Володимир Поліщук та Світлана Поліщук проти України»). Отже, обшук має проводитися згідно із чинним національним законом, зокрема, серед іншого, мати національне правове підґрунтя, а законодавчі норми мають бути доступними, передбачуваними і сумісними із верховенством права та законності.

Як було зазначено, за чинним КПК України обшук проводиться на підставі ухвали слідчого судді, яка також має бути постановлена відповідно до вимог закону, адже в іншому разі можна буде констатувати не виконання конвенційних приписів втручання у право на повагу до приватного і сімейного життя «згідно із законом». На це також звертає увагу ЄСПЛ. Наприклад, у рішенні у справі «Дубович проти України» Суд дійшов висновку, що обшук, проведений згідно з ухвалою на підставі підроблених документів постановою, був проведений не «згідно із законом».

У контексті викладеного варто навести й вимоги п. 5 ч. 5 ст. 234 КПК України, у якому передбачено, що «слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про обшук, якщо прокурор, слідчий не доведе наявності достатніх підстав вважати, що за встановлених обставин обшук є... заходом, пропорційним втручанням в особисте і сімейне життя особи».

По-друге, слідчий, прокурор не має права робити зйомку, фотографування, графічні зображення предметів, вилучати речі й документи особистого характеру, що не мають значення для кримінального провадження. Така заборона узгоджується з усталеною практикою ЄСПЛ. Наприклад, у рішеннях у справі «Ментес та інші проти Туреччини» та «Кіпр проти Туреччини» зазначено, що немає розділення між сферою прав особистості, які захищаються ст. 8 Європейської конвенції з прав людини. Сімейне життя, приватне життя та житло, їх навмисне пошкодження спецслужбами торкається всієї сфери прав особистості.

Під час обшуку також забороняється тимчасове вилучення електронних носіїв інформації та їх частин чи мобільних систем зв'язку разом з інформацією, що на них міститься. У цьому аспекті варто навести рішення ЄСПЛ у справі «Класа та інших проти Німеччини», де Суд дійшов висновку, що перехоплення комунікації пошти та телефонних розмов є потенційним втручанням в сімейне та приватне життя, кореспонденцію та житло.

По-третє, відповідно до ч. 7 ст. 223 КПК України обшук проводиться з обов'язковою участю двох понятих незалежно від застосування технічних засобів під час проведення такої процесуальної дії. Аналізуючи зміст цієї норми, слід зазначити, що законодавцем чітко не визначено права й обов'язки понятих під час проведення даної процесуальної дії. Лише з аналізу змісту ч. 8 ст. 223 КПК України вбачається, що поняті мають право робити заяви під час проведення обшуку.

Важливого значення має заборона розголошення понятим відомостей щодо проведення процесуальної дії (ч. 3 ст. 66, ст. 222 КПК України). Зокрема, законодавець передбачив, що «особа, яку залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятого або яка стала очевидцем таких дій, зобов'язана на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії». На нашу думку, обов'язок щодо нерозголошення відомостей, які стали відомі особі у зв'язку із залученням її до проведення процесуальної дії, має бути закріплений незалежно від того, чи є це вимогою слідчого, прокурора.

Висновки. Підсумовуючи викладене, зазначимо, що під час вирішення питання, чи дійсно було забезпечено право на повагу до приватного життя під час проведення обшуку, потрібно виходити з таких взаємопов'язаних умов:

1) наявності розпочатого досудового розслідування – відповідно до вимог КПК України всі слідчі (розшукові) дії, за винятком огляду місця події, можуть проводитися суто під час проведення досудового розслідування;

2) наявності загальної підстави (фактичної) для проведення обшуку, передбаченої КПК України, тобто наявності достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення мети конкретної процесуальної дії (ч. 2 ст. 223 КПК України);

3) наявності спеціальної підстави (юридичної), тобто ухвали слідчого судді, суду (ч. 2 ст. 234 КПК України);

4) наявності належного суб'єкта, уповноваженого на виконання ухвали слідчого судді, суду.

Проведене дослідження не вичерпує всієї проблематики питань, що стосуються гарантій забезпечення права на повагу до приватного життя під час проведення обшуку. Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на вивчення гарантій забезпечення права на повагу до приватного життя під час проведення обшуку без судового рішення крізь призму практики ЄСПЛ. Це сприятиме створенню оптимальної для національного законодавства та практики його застосування моделі процесуальних правовідносин у частині регламентації обмеження права на недоторканність приватної власності без судового рішення.

Використані джерела:

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 26.07.2024).

2. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення 26.07.2024)

3. Cherneha V., Dobkina K., Horban Y., Hrytsyshyna L., Zalizko O. The right to respect for private life: ukrainian approach and European Court of Human Rights practice. *DIXI*. 2024. № 26 (2). URL: <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/5023/3708>.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення 26.07.2024).

5. Roca A. Privacy and data protection: American and european approaches. *Derechos y Libertades*. 2022. № 47. P. 307–338.

6. Koops B., Newell B., Tian T., Skorvanek I., Chokrevski T., Galic M. A. Typology of privacy. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 2017. № 38 (2). P. 483–575.
7. Basic Law for the Federal Republic of Germany. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/englisch_gg.html.
8. The Constitution of the Republic of Poland of 2nd April 1997. URL: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm> (дата звернення 27.07.2024).
9. Angjeli G., Premalaj B. The right to respect private life in the context of the development of artificial intelligence. *Human Rights – From reality to the virtual world*. 2021. P. 10–19.
10. Ziemblicki B. Modern Technologies as a challenge for the right to privacy under the European Convention on Human Rights. *International Community Law Review*. 2023. № 25 (6). P. 589–604.
11. Питання інтернет-приватності у рішеннях Європейського суду з прав людини: тенденції останніх років. Центр демократії та верховенства права: сайт. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/espl-internet-pryvattnist/>.
12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) від 04.11.1950: ратифікована Законом України № 475/97-ВР від 17.07.97. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 26.07.2024).

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy: vid 28.06.1996 № 254k/96-vr (1996). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
2. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 № 2657-XII (1992). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>. [in Ukrainian].
3. Cherneha, V., Dobkina, K., Horban, Y., Hrytsyshyna, L., & Zalizko, O. (2024) The right to respect for private life: ukrainian approach and European Court of Human Rights practice. *DIXI*, 26 (2). URL: <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/5023/3708> [in Ukrainian].
4. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI (2012). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
5. Koops, B., Newell, B., Tian, T., Skorvanek, I., Chokrevski, T., Galic, M. A. Typology of privacy. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. № 38 (2). P. 483–575 [in English].
6. Koops, B., Newell, B., Tian, T., Skorvanek, I., Chokrevski, T., Galic, M. A. (2017) Typology of privacy. *University of Pennsylvania Journal of International Law*, 38 (2), 483–575 [in English].
7. Basic Law for the Federal Republic of Germany (1949). URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/englisch_gg.html [in English].
8. The Constitution of the Republic of Poland of 2nd April 1997 (1997). URL: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm> [in English].
9. Angjeli, G., Premalaj, B. (2021) The right to respect private life in the context of the development of artificial intelligence, 10–19 [in English].
10. Ziemblicki, B. (2023) Modern Technologies as a challenge for the right to privacy under the European Convention on Human Rights. *International Community Law Review*, 25 (6), 589–604 [in English].
11. The issue of Internet privacy in the decisions of the European Court of Human Rights: trends of recent years (2019). URL: <https://cedem.org.ua/analytics/espl-internet-pryvattnist/> [in English].
12. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod (z protokolamy) vid 04.11.1950: ratyfikovana Zakonom Ukrainy № 475/97-VR vid 17.07.97 (1997). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 09.09.2024

Ablamskyi S., PhD in Law, Associate Professor, Department of Criminal Procedure and Organization of Pre-trial Investigation, Education and Research Institute No. 1, Kharkiv National University of Internal Affairs (Kharkiv, Ukraine)

Romanov M., PhD in Law, Senior Researcher at the Research Laboratory of Preventive Activities and Sociological Research of the Educational and Scientific Institute for the Training of Specialists for the Preventive Activity Units of the National Police of Ukraine of the Dnipro State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

Ablamska V., Scientific Researcher at the Scientific Research Laboratory for Legal Support of Police Activities and Crime Prevention at the Educational and Research Institute No. 2, Kharkiv National University of Internal Affairs (Kharkiv, Ukraine)

GUARANTEES FOR ENSURING THE RIGHT TO RESPECT FOR PRIVATE LIFE DURING A SEARCH

Formation of a civil society oriented towards the implementation of European values, as it is impossible to ensure the convention of human rights and freedoms without bringing the current legislation of Ukraine in line with international legal standards. Given the subject matter of the article, the authors analyse the essence of the right to respect for private life in the constitutional provisions of foreign countries. This made it possible to emphasise that ensuring the right to respect for private life is a legal guarantee provided both at the level of international documents and by the relevant provisions of national legislation.

In modern realities, the right to respect for private and family life includes the right to data protection, which has been described by various authors as a modern derivative of the right to privacy. It is established that at the legislative level, the right to respect for private life during a search is implemented through a special procedural procedure for its conduct. At the present stage of rethinking the procedural guarantees of ensuring the right to respect for private life, including during a search, the application of the case law of the European Court of Human Rights is of great importance.

Based on the results of the analysis, it has been concluded that when deciding whether the right to respect for private life is actually ensured during a search, the following interrelated conditions should be taken into account 1) the existence of an initiated pre-trial investigation; 2) the existence of a general (factual) basis for conducting a search, i.e., sufficient information indicating the possibility of achieving the purpose of a specific procedural action; 3) the existence of a special (legal) basis, i.e., the decision of the investigating judge or court; 4) the existence of a proper entity authorised to execute the decision of the investigating judge or court.

Keywords: guarantees for ensuring, right to respect for private life, right to data protection, case law of the European Court of Human Rights, search, investigative (search) actions.